

ΕΚΘΕΣΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΣΥΝΕΠΕΙΩΝ ΡΥΘΜΙΣΕΩΝ

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ:

ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ:

ΥΠΗΡΕΣΙΑ:

ΘΕΣΗ / ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΑ:

ΤΗΛΕΦΩΝΟ:

E-MAIL:

ΤΙΤΛΟΣ ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ ΝΟΜΟΥ:

ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟ ΓΙΑ ΤΟΝ ΕΛΕΓΧΟ ΤΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΤΩΝ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΚΟΜΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΤΩΝ ΑΙΡΕΤΩΝ ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΩΝ ΒΟΥΛΗΣ ΚΑΙ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ

ΠΕΡΙΛΗΠΤΙΚΗ ΑΝΑΦΟΡΑ

ΣΤΟ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΣ ΑΞΙΟΛΟΓΟΥΜΕΝΗΣ ΡΥΘΜΙΣΗΣ:

Το προτεινόμενο σχέδιο νόμου αποσκοπεί στον εκσυγχρονισμό και τη βελτίωση της αποτελεσματικότητας της νομοθεσίας για τον έλεγχο των οικονομικών των πολιτικών κομμάτων και των υποψηφίων και αιρετών αντιπροσώπων της Βουλής των Ελλήνων και του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, καθώς και των υποψήφιων εκλογικών συνδυασμών του α' και β' βαθμού τοπικής αυτοδιοίκησης.

1. Αναγκαιότητα

1.1. Περιγράψτε το πρόβλημα (οικονομικό, κοινωνικό ή άλλο), το οποίο καθιστά αναγκαία την προώθηση και ψήφιση της αξιολογούμενης ρύθμισης

Ο έλεγχος της χρηματοδότησης και της διαχείρισης των οικονομικών των πολιτικών κομμάτων και των υποψηφίων και αιρετών αντιπροσώπων της Βουλής των Ελλήνων και του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου αποτελεί σημαντικό εργαλείο εμπέδωσης της διαφάνειας στη δημόσια ζωή και

αποτροπής της διαφθοράς. Προς το σκοπό αυτό, κρίνεται σκόπιμη η βελτίωση του υπάρχοντος χαλαρού νομοθετικού πλαισίου που τροφοδοτεί ύποπτες συναλλαγές και οικονομικές εξαρτήσεις μεταξύ υποψηφίων για άσκηση δημοσίας εξουσίας με το εκλογικό σώμα που θα τους αναδείξει.

1.2. Αναφέρατε τους στόχους που επιδιώκει η αξιολογούμενη ρύθμιση συμπεριλαμβάνοντας επιπλέον τυχόν ποσοτικοποιημένα και ποιοτικά στοιχεία των επιδιωκόμενων στόχων και αποτελεσμάτων

Οι βασικοί στόχοι της επιδιωκόμενης ρύθμισης που διαπερνούν οριζόντια όλες τις διατάξεις του σχεδίου νόμου είναι:

- η καθιέρωση πλήρους και συνεχούς ελέγχου επί των οικονομικών των δικαιούχων χρηματοδότησης, ώστε να αποτραπεί τυχόν προσπάθεια για παράνομο πλούτισμό τους
- η καταπολέμηση της ανωνυμίας των πηγών χρηματοδότησης και των άγνωστων παράνομων συναλλαγών που νοθεύουν τόσο την δίκαιη προεκλογική αναμέτρηση όσο και την άσκηση δημόσιας εξουσίας δια της ανάπτυξης πελατειακών σχέσεων των υποψηφίων με ψηφοφόρους
- η καταγραφή του συνόλου των εισφορών που δίδουν και δέχονται οι δικαιούχοι χρηματοδότησης, ακόμα και αυτών που δεν είναι χρηματικές και εξέφευγαν υπό το Ν. 3023/2002, με αποτέλεσμα να είναι ευρύ το πεδίο εν κρυπτώ συναλλαγών με ψηφοφόρους
- η καταπολέμηση του φαινομένου κατάχρησης και κατασπατάλησης του δημοσίου χρήματος προερχόμενο από τον κρατικό προϋπολογισμό
- η αντικειμενικότητα και ασφάλεια στην κρίση του οργάνου ελέγχου δια της συνεκτίμησης όλων των παραμέτρων πριν επιβάλει τις προβλεπόμενων κυρώσεις
- η ελεύθερη πρόσβαση των πολιτών στην ενημέρωση για τα δημόσια δρώμενα
- η διασφάλιση των αρχών άσκησης δημόσιας εξουσίας από τους φορείς τους, είτε ως υποψηφίων είτε ως εν ενεργεία.

1.3. Αναφέρατε αναλυτικά τις κοινωνικές και οικονομικές ομάδες που επηρεάζει άμεσα και αυτές που επηρεάζει έμμεσα η αξιολογούμενη ρύθμιση και προσδιορίστε τον λόγο της επιρροής

Το προτεινόμενο σχέδιο νόμου αφορά:

- α) τα πολιτικά κόμματα και τους συνασπισμούς κομμάτων που εκπροσωπούνται στη Βουλή των Ελλήνων με αντιπροσώπους εκλεγμένους στις γενικές βουλευτικές εκλογές από τους συνδυασμούς του ίδιου κόμματος ή συνασπισμού,
- β) τα πολιτικά κόμματα και τους συνασπισμούς, από τους συνδυασμούς των εκλεγμένων αντιπροσώπων στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο,
- γ) τα πολιτικά κόμματα και οι συνασπισμούς, οι οποίοι στις γενικές βουλευτικές εκλογές είχαν καταρτίσει πλήρεις συνδυασμούς, τουλάχιστον στο εβδομήντα τοις εκατό (70%) των εκλογικών περιφερειών της χώρας και συγκεντρώσει αριθμό ψήφων, τουλάχιστον, ίσο με το ένα κόμμα πέντε τοις εκατό (1.5%) του συνόλου των έγκυρων ψηφοδελτίων της επικράτειας,
- δ) τους υποψήφιους αντιπροσώπους της Βουλής των Ελλήνων,
- ε) τους υποψήφιους αντιπροσώπους του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου,
- στ) τους υποψήφιους και οι εκλεγέντες αιρετούς αντιπροσώπους της Βουλής των Ελλήνων και του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου,
- ζ) τους υποψήφιους εκλογικούς συνδυασμοί του α' και β' βαθμού τοπικής αυτοδιοίκησης σύμφωνα με το ν. 3852/2010 και
- η) και τις διαφημιστικές εταιρείες, εταιρείες δημοσκοπήσεων και εταιρείες μέσων μαζικής ενημέρωσης.

2. Καταλληλότητα

2.1. Αναφέρατε, εάν υπάρχουν, προηγούμενες προσπάθειες αντιμετώπισης του ίδιου ή παρόμοιου προβλήματος στην Ελλάδα και περιγράψτε αναλυτικά τα επιτυχή και τα προβληματικά σημεία των προσπαθειών αυτών

2. Καταλληλότητα

2.1. Αναφέρατε, εάν υπάρχουν, προηγούμενες προσπάθειες αντιμετώπισης του ίδιου ή παρόμοιου προβλήματος στην Ελλάδα και περιγράψτε αναλυτικά τα επιτυχή και τα προβληματικά σημεία των προσπαθειών αυτών

Το προτεινόμενο σχέδιο νόμου τροποποιεί ισχύουσες διατάξεις του νόμου 3023/2003 προς το σκοπό ενίσχυσης της αποτελεσματικότητάς του, για πρώτη φορά σε τέτοια έκταση μετά την ισχύ του νόμου.

2.2. Αναφέρατε τουλάχιστον ένα παράδειγμα αντιμετώπισης του ίδιου ή παρόμοιου προβλήματος σε χώρα της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή του ΟΟΣΑ (εφόσον υπάρχει) και αιτιολογήστε τον λόγο για τον οποίο επιλέξατε τη συγκεκριμένη χώρα.

Υπάρχουν πολλά παραδείγματα από όλες τις ευρωπαϊκές χώρες. Επί παραδείγματι το θέμα της δημοσιοποίησης των ονομάτων των χρηματοδοτών εφαρμόζεται και σήμερα σε μία σειρά από χώρες περιλαμβανομένης της Βρετανίας και της Ιταλίας ενώ σχετική νομοθεσία έχει υιοθετήσει το ευρωπαϊκό κοινοβούλιο για τα έσοδα και τις δαπάνες ευρωπαϊκών πολιτικών κομμάτων (βλ. Νομοθετικό ψήφισμα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου της 16ης Απριλίου 2014 σχετικά με την πρόταση κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου όσον αφορά το καθεστώς και τη χρηματοδότηση των ευρωπαϊκών πολιτικών κομμάτων και των ευρωπαϊκών πολιτικών ιδρυμάτων (COM(2012)0499 – C7-0288/2012 – 2012/0237(COD)). Επίσης η κατάργηση των ανώνυμων δωρεών σε κόμματα ασχέτως ποσού αποτελεί βασική θέση της επιτροπής GRECO που συναντάται στις περισσότερες συστάσεις που έχει υποβάλλει στα κράτη μέλη.

2.3. Απαριθμήστε αναλυτικά τα διατάγματα και τις κανονιστικές πράξεις που πρέπει να εκδοθούν, προκειμένου να εφαρμοστεί πλήρως η αξιολογούμενη ρύθμιση και περιγράψτε για κάθε μία από αυτές τυχόν θέματα που πρέπει να προσεχθούν κατά την εφαρμογή της

Το σχέδιο νόμου επαναλαμβάνει με βελτιωμένη διατύπωση αλλά και μείωση του αριθμού τους, τις εξουσιοδοτικές διατάξεις που ήδη υπάρχουν στη νομοθεσία για το θέμα. Σε αυτές προστίθεται η ειδική μέριμνα για την ανασυγκρότηση του οργάνου ελέγχου της τήρησης των υποχρέωσεων που απορρέουν από τις διατάξεις του σχεδίου νόμου. Ο Υπουργός Εσωτερικών εκδίδει ετησίως τις υπουργικές αποφάσεις που αφορούν στην κρατική χρηματοδότηση των κομμάτων. Αυτή η διοικητική ενέργεια αποτελεί, όμως, πάγια πρακτική και αναγκαίο προαπαιτούμενο για την εκταμίευση του ποσού από τους εκάστοτε δικαιούχους οι οποίοι είναι δυνατόν να αλλάζουν συχνά. Κατά τα λοιπά το σχέδιο νόμου δίνει την ευχέρεια στην Επιτροπή Ελέγχου να ρυθμίσει με πράξεις της σειρά θεμάτων που είναι δυνατόν να εμπλέκονται με την ομαλή λειτουργία της.

3. Συνέπειες στην Οικονομία

Οι συνέπειες του προτεινόμενου σχεδίου νόμου στην Οικονομία δεν μπορεί επακριβώς να προσδιορισθούν. Εντούτοις, υπάρχει εκτενής διεθνής βιβλιογραφία που ενδεικνύει ότι ο αποτελεσματικός έλεγχος αποτελεί σημαντικό εργαλείο αποτροπής και καταστολής της διαφθοράς και με τον τρόπο αυτό υπηρετεί τόσο το δημοσιονομικό συμφέρον του κράτους, όσο και την εμπιστοσύνη της οικονομίας στην κρατική και γενικά δημόσια δράση. Επίσης η μείωση της κρατικής χρηματοδότησης, ο υπολογισμός της επί τη βάσει των πραγματοποιηθέντων καθαρών εσόδων του ετήσιου κρατικού απολογισμού του προηγούμενου οικονομικού έτους και όχι επί τη βάσει του προϋπολογισμού, εκτιμάται ότι θα έχει περαιτέρω θετικές συνέπειες για τα δημόσια οικονομικά.

4. Συνέπειες στην κοινωνία και στους πολίτες

Οι προτεινόμενες ρυθμίσεις αναμένεται να συμβάλουν στην ενίσχυση της εμπιστοσύνης των πολιτών στη διαφανή και σύννομη άσκηση των αρμοδιοτήτων των πολιτικών κομμάτων, των κρατικών λειτουργών, των

ασκούντων δημόσια εξουσία και συνακόλουθα της λειτουργίας των θεσμών.

5. Συνέπειες στο φυσικό και πολιτιστικό περιβάλλον

6. Συνέπειες στη Δημόσια Διοίκηση και την απονομή της Δικαιοσύνης

7. Νομιμότητα

7.1 Αναφέρατε το πλαίσιο διατάξεων του Συντάγματος στο οποίο ενδεχομένως εντάσσεται η προτεινόμενη ρύθμιση

Η μόνη διάταξη του Συντάγματος στην οποία εντάσσεται η προτεινόμενη ρύθμιση είναι το Άρθρο 29 παρ. 2.

10. Διαφάνεια - Κοινωνική συμμετοχή

Το νομοσχέδιο βασίζεται εν πολλοίς και στις συστάσεις της επιτροπής GRECO καθώς και σε σχετικές έρευνες που έγιναν στο παρελθόν στην Ελλάδα από οργανώσεις των πολιτών περιλαμβανομένης και της Διεθνούς Διαφάνειας.

12. Διαφάνεια και Διαβούλευση